

گوشت مرغ و تخم مرغ به عنوان دو منبع غذایی پروتئینی در سال‌های اخیر به طور وسیع و گسترده‌ای مورد استفاده قرار گرفته و در بسیاری از کشورهای جهان به تدریج جایگزین مصرف انواع گوشت قرمز شده است. تخم مرغ منبع خوبی از پروتئین، ویتامین‌ها و املاح ضروری است و می‌تواند به عنوان یک ماده غذایی مهم در برنامه غذایی افراد وجود داشته باشد.

کشورهای چین و آمریکا از مهمترین تولیدکنندگان تخم مرغ در دنیا می‌باشند. چین به تنهایی بیش از ۴۱ درصد از تخم مرغ دنیا را تولید می‌نماید. چین بزرگترین مصرف کننده تخم مرغ در دنیا می‌باشد و در حدود ۴۵ درصد از تخم مرغ دنیا در چین مصرف می‌شود. ژاپن با مصرف سرانه ۳۴۴ عدد دارای بالاترین مصرف سرانه تخم مرغ در جهان می‌باشد.

تعداد ۱۴۰۵ واحد مرغداری پرورش مرغ تخمگذار به ظرفیت بیش از ۶۴/۹ میلیون قطعه در کشور وجود دارد و بیش از نیمی از ظرفیت و تولید واحدهای مرغ تخمگذار در سه استان تهران، آذربایجان شرقی و خراسان رضوی قرار دارد.

براساس آمارگیری سال ۱۳۸۵ مرکز آمار ایران، تعداد ۳۹۰ واحد مرغ تخمگذار غیرفعال (۲۷ درصد) در کشور وجود دارد. ۵۶ درصد از واحدهای مرغ تخمگذار غیرفعال (۱۰۱ واحد) در سه استان تهران، خراسان رضوی و آذربایجان شرقی قرار دارند.

متوسط هزینه تولید تخم مرغ در سال ۱۳۸۷ برابر با ۱۰۰۵۶ ریال می‌باشد. هزینه تولید تخم مرغ در ایران ۳۶ درصد بالاتر از هزینه تولید تخم مرغ در آمریکا و برزیل می‌باشد. هزینه خوراک دان با ۸۵/۶ درصد بیشترین سهم را در کل هزینه های تولید تخم مرغ به خود اختصاص داده است. هزینه نیروی کار با ۶/۱ درصد، هزینه خدمات دامپزشکی با ۱/۵ درصد و هزینه سوخت با ۱/۱ درصد دیگر اقلام هزینه ها را به خود اختصاص داده اند. بالا بودن هزینه تولید از اصلی ترین مشکلات صنعت مرغداری در کشور محسوب می‌شود. بهره وری

پایین صنعت ، نوسان قیمت اقلام خوراک دان و بالا بودن ضریب تبدیل دان از عمده ترین عوامل بالا بودن هزینه تمام شده تخم مرغ در کشور می باشد.

در حدود ۷۰ درصد از قیمت های خرده فروشی تخم مرغ را هزینه های تولید تشکیل می دهد و ۳۰ درصد آن مربوط به سود عمده فروشان و خرده فروشان تخم مرغ می باشد. نوسانات شدید قیمت تخم مرغ و نهاده های مورد نیاز این صنعت از مشکلات عمده تولید کنندگان و مصرف کنندگان فرآورده های این صنعت می باشد.

وضع عوارض بر صادرات تخم مرغ و جلوگیری از صادرات تخم مرغ در زمانهایی که قیمت داخلی تخم مرغ در کشور افزایش می یابد، بالا بودن هزینه تولید تخم مرغ در کشور و عدم توجه به مسایل بازاریابی از جمله عوامل مهم عدم گسترش صادرات تخم مرغ کشور می باشد.

با توجه به اینکه تخم مرغ به خودی خود حامل برخی از عوامل بیماریزا می باشد، بازنگری در فرهنگ چگونگی استفاده از تخم مرغ چه از نظر مصارف خانگی و چه مصارف صنعتی بشدت احساس می شود. این مساله لزوم توجه و ایجاد واحدهایی جهت بسته بندی و عرضه تخم مرغ و سایر فرآورده های آن از جمله تخم مرغ مایع پاستوریزه و پودر تخم مرغ را ضروری می سازد.

سازمان دامپزشکی کشور، وزارت بهداشت و سایر مسوولان باید برای تولید و عرضه تخم مرغ سالم از طریق آماده سازی و بسته بندی بهداشتی و فرآوری تخم مرغ های تولیدی کشور حمایت کافی انجام داده و در یک فرآیند زمانی مشخص کل تخم مرغ تولیدی را با دستورالعمل قانونی و قابل اجرا عرضه کرده و توزیع محصولات بدون بسته بندی را ممنوع کنند.
